

Valtuustoaloite toiminnan ja tarpeen sekä merkityksen selvittämiseksi Itä-Lapin Kuntayhtymän ja Kemijärven Kehitys Oy:n osalta

KH 8.6.2026
704/00.04.01/2023

Liitteenä valtuustoaloite toiminnan ja tarpeen sekä merkityksen selvittämiseksi Itä-Lapin Kuntayhtymän ja Kemijärven Kehitys Oy:n osalta.

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Kemijärven kaupunginhallitus käynnistää työn, jossa virkahenkilöistä ja poliitikoista muodostettu työryhmä, tarvittaessa ulkopuolisella avulla, selvittää Itä-Lapin kuntayhtymän ja Kemijärven Kehitys Oy:n tulevaisuuden.

Itä-Lapin kuntayhtymä

Itä-Lapin kuntayhtymä on vapaaehtoinen kuntayhtymä, joka on toiminut nykymuodossaan vuodesta 1994. Yli 30 toimintavuoden aikana toimintaympäristö on muuttunut merkittävästi, ja ajoittain on myös käyty keskustelua kuntayhtymän roolista, rakenteesta ja tarkoituksenmukaisuudesta.

Savukosken kunta on tehnyt päätöksen erota kuntayhtymästä, ja ero astuu voimaan vuoden 2027 alussa. Aiemmin kuntayhtymästä eronnut Posion kunta on puolestaan myöhemmin palannut mukaan toimintaan, mikä osaltaan kuvastaa seudullisen yhteistyön koettua merkitystä.

Kuntayhtymän keskeiset tehtävät ovat edunvalvonta, hanketoiminta ja kansainvälinen yhteistyö. Näiden lisäksi kuntayhtymä osallistuu aluemarkkinointiin sekä elinkeinojen kehittämiseen tiiviissä yhteistyössä jäsenkuntien kanssa. Toiminta perustuu kuntien tahtotilaan ja pitkäjänteiseen yhteistyöhön eri toimijoiden kanssa. Tehtävässä korostuvat luottamukselliset suhteet eri toimijoihin sekä usein myös henkilökohtaiset kontaktit.

Itä-Lapissa on tarkasteltu myös vaihtoehtoisia toimintamalleja, kuten sopimusperusteista yhteistyötä. Nykyinen kuntayhtymämalli tarjoaa kuitenkin vakiintuneen organisaation ja toimintatavan ja samalla keskustelufoorumin kuntien yhteisten asioiden käsittelyä varten. Hallinnossa työskentelee tällä hetkellä neljä henkilöä, mukaan lukien kuntayhtymän johtaja. Hankkeita valmistellaan ammattimaisesti kuntien, yrittäjien ja muiden sidosryhmien tarpeista ja aloitteista lähtien.

Mikäli kuntayhtymä lakkautettaisiin, vastaavat tehtävät tulisi hoitaa joko kuntien omilla resursseilla tai ostopalveluina. Vaihtoehtoisesti toimintaa jouduttaisiin supistamaan tai siitä luovuttaisiin kokonaan. Näin ollen mahdolliset säästöt eivät vastaisi suoraan kuntayhtymän nykyistä budjettia.

Tarve vastaavalle ylikunnalliselle yhteistyölle on tunnistettu myös muualla maassa seutukunnissa, joilla on Itä-Lappia enemmän resursseja ja joissa väkiluku kasvaa. Esimerkkinä tällaisista alueista ovat Tampereen ja Turun seudut, joissa seutukunnallista yhteistyötä tehdään kuntayhtymämuodossa.

Kansainvälisessä toiminnassa Itä-Lapin kuntayhtymällä oli ennen koronapandemiaa ja Ukrainan sotaa aktiivinen yhteistyö Murmanskin alueen kanssa. Sodan seurauksena Venäjä-yhteistyö on jäädytetty. Muuttuneessa geopoliittisessa tilanteessa yhteistyötä on suunnattu

uudelleen erityisesti Ruotsiin ja Norjaan. Pohjois-Ruotsissa toimivan Region 10 -alueen kanssa on tehty aiesopimus yhteistyön kehittämiseksi.

Kuntayhtymän hallituksessa on tehty aloite toiminnan kokonaisarviointista. Arviointi on parhaillaan käynnissä kohdennetun tarjouskilpailun kautta, ja sen tavoitteena on tuottaa analyysi kuntayhtymän toiminnasta sekä esittää kehittämissuhteita. Arvioinnin on tarkoitus valmistua kuluvan vuoden syksyn aikana.

Kemijärven Kehitys Oy (Business Kemijärvi)

Kemijärven kaupungin valtuusto teki päätöksen kesäkuussa 2025 kaupungin organisaatiouudistuksesta. Uudistuksessa myös Kemijärven Kehitys Oy:n henkilöstö ja toiminnot päätettiin siirtää osaksi kaupungin toimintaa. Toiminnot sijoitettiin Konserni ja elinvoima palveluihin. Toiminnot jaettiin kahdelle eri vastuualueelle. Elinkeino- ja työllisyys sekä markkinointi ja viestintä. Kehitysyhtiön toimitusjohtajan työsuhde päätettiin marraskuun loppuun 2025. Näin voidaan katsoa valtuustoaloite Kemijärven Kehitys Oy:n kohdalta tulleen käsitellyksi.

Valmistelija

Yritys- ja hankeneuvoja Jari Polvi, 040 734 4152
Hallintojohtaja Marjo Sääreä, 040 568 2130

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Solatie Dina Kemijärvi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että valtuusto toteaa valtuustoaloitteessa esitetyn asian tulleen selvitettyksi ja valtuustoaloite katsotaan loppuun käsitellyksi.

Päätös